

մուհարեպէյէ տեղամ իմէքլիքտէն
պաշտ պիր չէյ տէյի տիր .
վէ Յրանսանն գահրամանլըզ ,
վէ Ալմանեանն սեւտէթի հալի , մէզ-
քիւր չարթըն ճերմէլերին հոտէեհէք-
լէր տիր :

Աւաֆրանկա սեպտեմբեր 19 թա-
րիսի իւն Նափէան Սիւր Մօզէլտէն Պէր-
լէն զազէթալընտան պիրիսին շու-
վէճ հիւ եազըմը տըր :

Տիւն տէյի էվէլիսի կիւնիւ թօփ-
նու ասաքիրիմիզ , Մէյի շէտիտ սուրէթ-
ա թօփա թուլթու , լաքին կիւլէրի-
միզտէն հիւ պիրի շէհիւրէ երթիւմէտի ,
Պաշը պօզուզլարն ճիւսեթէթ թալը
ու հարէթէլէրի , վէ քէօյլիւրին թէ-
ասիւպի կիթտիքճէ արթմադտա տըր ,
Շէօյլէ քի , քէօյ վէ օվալարտա օփի-
չիթալըմըզ էօլտիւրիւմէքտէ , վէ Սէ-
տանա թալիսի օլունան միւհիմմաթ ա-
րադալարը զապթ օլունմադտա վէ պտ-
շը պօզուզլար իսէ , տէմիր եօլ արա-
պալարը իւզերին հիւնու իյլէմէքտէ
տիրէր :

Լօնթիլի եազընլարնտա , գարի-
եհնին պաշ բաշտար , տէմիր եօլ արա-
պալարըն մաքինաթ իւզերին թիւ-
ֆէնկ աթտը , լաքին սօնրատան շէհիւր
էմինի իւն պէրապէր աթղ ու կերիֆթ
օլունտու :

Օփիչիեալարըմըզ , վօթ ճիվարա-
ընտա նէօպէթիլէրիլարթըրմաեա մէճ-
պուր օլունլար , չիւնքի , քէօյլիւ ,
պաշըմըզ պէլա չըգարմադ իչին հէր
նէվի թարիլէրէ միւրաճաթ իյլէմէքտէ
տիր :

Սէտանտա տէօրթ նէֆէր քէօյլիւ
իւն պիր քէօյլիւ գատընըն թիւֆէնկէ
թուլթուադ , պունլար , գարանլըգտա
էօնտէ պունլունան ասաքիրիմիզ գատար
եազալըզ , պիր գաշ ասաքիրիմիզի
էօլտիւրիւլէր իտի : Յրանսանն պաղ-
լարը , պաղճըլարը գատար թէհիլէրի
տիր . իսալ իւն թիֆօ իլէթի զայէթ
ֆէնկ սուրէթտէ արթմադտա տըրլար :

— Սեպտեմբեր 20 թարիսի ին Տէյ-
լի թէլէկրաֆ զազէթալընտա շու վէճ
իւն եազըմը տըր :

Պէրնէյ վէ կօրը քէօյլիւլէրի , Մէյի
մուհարեպէյէ ալըն օլան զապիթանլար
իւզերին թիւֆէնկ աթմաեա քէնտիլէրէ
պիր օնունճադ իթմիլէր տիր . մէրգու-
ման քէօյլիւլէրտէն իքի նէֆէրի , թիւ-
ֆէնկ աթտըլարը վազըթ թուլթուա-
րադ , տէր հալ ասըմըլար տըր : Պու-
հիւն տախի , իքի նէֆէր 20 չաղլարն-
ա օլան կիւզէլ վէ գուլէթի տէլիգան-
լըլար աթղ ու կերիֆթ օլունմուլար տըր .
պունլար ասըմաեա կիթմէքտէ օլունգ-
լարը իչին ալապ ֆիւթուր կէթիլմէքտէ
իտիլէրի չէօյլէ քի գաթլ օլունճադլարը
աազըլտա գատարլարճաթ զապլ իւզ-
րէլիկալարըն իչիլէր տիր , պունլարըն
անա վէ պապալարը , էվալարընն
գաթլինտէ հազըր պունլունմադտա իտի-
լէր . գարըլար աղլամադտա , վէ էրքէ-
լէր իսէ տէրթ վէ թասալը պիր շէհրէ իւն
աուրմադտա իտիլէր :

Գաթլ օլունան մէրգուման տէլի-
գանլըլարը սօն տէֆա օլարադ թէսէլի
ղըլմադ իչին պիր բաթա կէթիլիլի
իտի . ասըլաճադ տէլիգանլըլարտան
պիրիսի , պաշընը աշարադ սիլլէրէ իզ-
հարը թէլէքթիւր իտիլիմ , սէրպէսթ օլ-
ա իտիլէր , եհնտէն պաշլար իտիլ ,
վաթան իչին էօլմէք պիր ֆէլաքէթ տէ-
յիլ տիր . տէտի :

Պիր գաշ տաղըզա սօնրա , պունլա-
ըն լալէլէրի հապտա սալանմադտա
իտի . իպրէթի ալէմ օլմադ իչին , իւշ
հիւն ասըլը գալտադլար տըր :

— Բուսիա տէվէթիլին Յրանսա

պանգալընտա պունլունան 40,000,000
րուպլի , Բուսիա տէվէթիլին մալիէ
վէքիլինն էմիր իւն Լօնտրաեա նադլ
օլունճադ իմիլ :

— Բարիսին էթրաֆընտա պունլունան
պին գատար տէյիլմէնէր , Բրուսիալը-
լարն իչինէ եարամմադ իչին , իտա-
րէի մուվազաթա էմիր իւն աթէշէ վի-
րիլէրէք եադտըրըմը տըր :

— Նասիօնալ նամ Յրանսադ զազէ-
թասընտալըն վէճ իւն օլունմուլար տըր :

Տիւնքի կիւն , Հալըրեա կէլմիշ
օլունգլարըն պիրիլմիշ օլունգու-
մուլ 500 նէֆէր Սմէրգալը կէօնիւ-
լիւլէր , պիլիմ իւն պէրապէր գալը
իյլէմէք իչին կէլէճէ օլան 10,000 նէ-
ֆէրտէն իպրէթ օլան պիր պէօլիւլիւն
չարգաճըլարը տըրլար : Պունլարտան
գաղըլար Թուլօն թարիլի իւն գաթէն
վալըլ օլմուլար տըր :

— Աւաֆրանկա սեպտեմբեր 9 թա-
րիսի իւն Գասէլտէն շու վէճ իւն եա-
լըմը տըր :

Կէօրիւնիլէրի իմէրաթը Նաթ-
լէն Վէլէլմուհիտան խօշանմը տըր .
տիւնքի կիւն , կիւնիւն պէօյիլէք զըսմ-
նը պաղլէտէ կէլիլնէքէ կէլիլտի . միւ-
շարիլէյ հազըթիլէրին տիշարը չըգ-
մադ եասադ իտիլմէքիշ : եալընըզ Գա-
սէլ ճիվարալընտան աթղ ֆարսալտան
զիւտաթ ուզադլանմաեաճաղընա տա-
լիր սէօզ վէրմիշ տիր : իմէրաթը
հազըթիլէրի իւնիֆօրմա կիլիմմէքտէ
տիր . չօգ տէֆա մէքթէպէ կիտէն չօ-
նուզլար իւն լազըրտը իտիլ , նէ օգու-
մադտա օլունգլարը իւզերին սիւալլէր
իթմէքտէ տիր :

— Թիւնվիտէն կազէթ տը Լիւք-
սանպուրկ զազէթալընա եազըլտըղընա
նէզալէն , կարտ Մօպիլ ասաքիրի , Բը-
րուսիա օլունլար իչին մէքիլթ վէ միւ-
հիւմմաթը հարպիէ իւն երկըլիւ եիւզ
գատար արապալար զապթ իտիլ , ա-
րապալար իւն պէրապէր կիտէն Բրու-
սիալը աթթիլէրի տախի էօլտիւրիւլ-
լէր տիր :

— Մէյ վէ Թիւնվիտէն ճիվարալընտա
Բրուսիալըլար սաղընթըլըզ վիթմէք-
տէ օլան պաշը պօզուզլար իչինտէ ,
էրքէք գընաթիլին կիրմիշ պիր չօգ
գատընլար պունլունմադտա օլունգու-
կէօրիւլիւլէր տիր :

— 1813 սէնսիսիտէ , Բրուսիա Նա-
բօլիսն գարըն իսեան պանտէրալըն
քիւշտ իյլէթիլիտէ , գատընլար , վա-
թանլարնա պիր հէտիլէ օլմադ իւզրէ ,
քէնտի միւնէհէթաթլարըն , վէ զըզ-
լար տախի , քէնտի նըշանլըզ երկըլիւ-
լէրին կէթիլիլ , երքիւն , ալթունու
տէմիր իւն թէպտիլ իթտիմ . 1813 լու-
ղէթիլէրի հադդ օլունմուլ տէմիր եիւ-
ղիլէր ալընլար տըր :

— Բարիսին վազը Մօնմարթը նամ
մահալտէ պունլունան թէիլէրէ զայէթ
պատմալ թօփար վազ օլունմադտա
տըր . 8000 մէթրօ ուզազըլա կիւլէ
տթան մէզքիւր տէհէթիլու թօփարը
մէզքիւր թէիլէրէ չըգարմադ իչին պէ-
յիւլէրիւլէք չէքիլմէքտէ իմիլ :

Թէիլէրին էթէյիլնէ գատար կէ-
թիլմէք իչին 12 պարկիւր զօլունմադ-
տա օլան մէզքիւր թօփարա , քէնտուլ-
րէ թալիսի օլունան մահալլէրէ կէթիւր-
մէք իչին 12 պարկիւր տահադ զօլունմադ
լազըմ կէլմէքտէ տիր :

— Բարիսին մուվազաթ հիւքիւմ-
թի , Սէնթ-Ռան ճէզլէրէսիտէ պունլու-
նան խանէլէրին ալէշէ վիթիլմէսին էմիր
իյլէմիշ տիր :

— Զապիթիւն նազըրը Բարիսին քէտի-
ֆէյի թէաթըլարըն գաթատըգտան

մաաաա , թէաթը չէնալարը իւզերին-
տէ պունլունան թէգէրինաթլարը բէրտէ ,
թէճէթիւլթ վէ սայիւր պօեալը վէ չա-
փուգ աթէշ ալըր հէր պիր չէյի գալ-
տըրթմը տըր :

— Բէվէյլ զազէթալը , սարալտա
պունլունան էլմա , վէ օնունճադ նէվին-
տէն օլան զիլըլմէթ շէյլէր իւն սիլլէր-
պալըլադ ադճէսի իւն թօփ վէ թիւֆէնկ
սաթըն ալընմադըն մաթիլուպ իյլէմէք-
տէ տիր : Մէզքիւր զազէթա , Սէն Գը-
լու սարաեընն հէր թարաֆը արաշթը-
ըրմալը տըր , չիւնքի մալգէնլէրինտէ
պիր չօգ միւհիւմմաթ վէ սիւալ սազա-
նըմը տըր տէյի զանն օլունմադտա
տըր , տէմիշ տիր :

ՏԱԽԻԼ ԻՅԻ

Իշպու ճու մա իրթիսի կիւնիւ Զարպ
խանէլի ալիլէրէ չէթիլէրէ պազիշ զա
գտան նիւմէրօլար տըր :

Յը .	Նի .	Յը .	Նի .	Յը .	Նի .
300,000	243,734	1,250	951,141	1000	763,822
25,000	934,816	"	1,139,765	"	768,825
10,000	89,808	"	1,461,262	"	901,922
10,000	323,864	"	1,804,687	"	901,923
2,000	136,561	"	1,804,690	"	910,158
"	353,121	1000	16,650	"	943,684
"	768,823	"	80,494	"	951,142
"	943,682	"	121,636	"	1,008,627
"	1,134,992	"	121,638	"	1,041,228
"	1,472,251	"	136,563	"	1,064,852
1,250	1,997	"	136,564	"	1,085,491
"	121,637	"	275,948	"	1,151,480
"	243,731	"	275,949	"	1,280,186
"	328,768	"	323,862	"	1,648,637
"	600,676	"	475,747	"	1,660,788
"	600,680	"	600,678	"	1,971,178
"	901,925	"	642,635	"	

— Պէօյիւքտէրէ ճիվարընտա վազը
Զաքաբաթ քէօյիլնտէ բէնճէմպիհ կիւ-
նիւ պօթմանն պիրիսին իքի նէֆէր
Պուկարն պօթման քէսմէք իչին կիր-
տիլէրին պօթման սահապըր Ազիլ
աղա գուլիպէսիտէն կէօրիւր վէ չը-
գըպ մէրգումանլարը տիշարը չըգար
մասընտա Պուկարալըն պիրիսի պլ-
լինտէն թապանճալըն չէքէրէք , մէր-
գուլ Ազիլ աղանն իւզերին պօ-
շալարը , գուրշուն տախի մէրգումու-
հայեալէրին թէսաթիլ իտիլէք , ֆի-
նա հալտէ եարալանըր վէ գուրթուլմա-
սընտէն տախի իւմիտ եօգ տուր . վէ
Պուկարալը տախի տէրտէսթ օլունուպ ,
Պէյօշլու մուլասարըթըլընա կէթի-
րիլմիշ վէ քէնտիլէր տախի մէրգումու-
վուրտուպարըն իրըր իթմիլէր տիր ,
— Թէրսաննէ միւլըլարընտան Սման
Լիւնտիլին կէնճ զէվէսի բէնճէմպիհ
կիւնիւ Վասըմ բաշտա Պուկարալը
նամ մահալտէ խանէլինն պազէսիտէ
քէնտի քէնտիսիլի գուեուեա աթղապ ,
պօղունմուլ տուր վէ պունլուն սէպէպի
իսէ գօճաթ օլան Սման Լիւնտի կիւ-
նա էվէլիկալ տիլիլ պիր գարը տահա
ալանճադ տէյի իլիթմիշ օլունգուլունան
պէօյլէճէ քէնտի ճաննա գատ իյլէմիշ
տիր :

ՍՕՆ ՇԱԿԱՏԻՍԼԷՐ

Յիւն վէ էվէլիսի կիւն միւտար-
պիլէր վադը օլունտուր տէյի Յրանսադ
միւլալընտան լըլնան խապէրլէր եա-
լան տըր . եհնիլ մէզքիւրտէ պիր թիւ-
ֆէնկ պիւն պօշալթըլմաթ . պու կիւն
Յրանսադլար , պէլինն ֆըրըպի օր-
տունու պիր պէօլիւլիւ իւզերին հիւ-
նու իտիլ , պէօյիւք թէլէֆիեաթլէ
կիւլույն տէֆ իտիլմիշ վէ պօզիլուն վիր-
միշլէր տիր :

Յիւնքի 30 թարիլէր
Բիսի , Պու սապահ պիր չօգ Յրան-
սադ նիզամիլէն ասաքիրի , պիլիմ ալ-
թընճ ֆըրըպի օրտունուգու իւզէ-
րին հիւնու իյլէթիլ , ալիլ վազըթ-
ա , իւշ թապուր ասաքիր , պիլիմ
պիլինն ֆըրըպի օրտունուգու իւզէ-

րին հիւնու իտիլ , տիլէր պիր ալա
տախի , պիլիմ օնալիլնն ֆըրըպի
գարըն կէօթիլէր իյլէմիշ տիր :

Իքի սաթ թիւտարէպէտէն սօնրա ,
տիւլմէն պէօյիւք թէլէֆիեաթլէ վէ
ճէլէ իւն գալէալարըն լալթնա չէթիլ-
տիլ : Թէլէֆիեաթլէր հիւնու մա-
լիւմ տէյիլ տիր , լաքին չօգ տա տէյիլ
տիր : Պիր գաշ եիւզ էսիր ալտըզ ,
Վէլիի աճա միւտարէպէտէ հազըր պու-
լունմադտա իտիլ :

Միւնտուրսէլ Յիւնքի 30 թարիլ .
Բիսի , Պու կիւն ասաքիրիմիզ լա-
թըպալարկա կիրտի . տէրհալ Սէն Թօ-
մա թիլիսիսիտէ շաշալը սուրէթտէ
գուտտաթ չէրիֆ թադտիս օլունմուլ
տուր , 50-100 նէֆէր օփիչեալար հարպ
էսիր օլունգլարը հալտէ , 5000 նէֆէր-
տէն զիւտաթ Յրանսադ օփիչեալար ,
մուհարեպէյի հազըրէ հիւնու միւտ
Բրուսիաեա գարըն սիւալ չէքմէյէճէք
լէրին տալիլ նամալարը իւզերին սէօզ
վիթմիշլէր տիր :

Էօթը թուլթուլան ասաքիրին մըդ-
տարը հիւնու մալիւմ տէյիլ տիր .
տուրմադըլըն կիրթիլիլ օլունմադ-
տա տըր : Չօգ միւհիւմմաթ ալտըզ չիւ-
տիլէ գատար 1070 թօփ հիւապ օլուն-
մուլ տուր . պանգատա հիւքիւմմէթին
մալի օլարադ 2 միւլէն ֆրանք պու-
լունմուլ տուր : Տիլիլ սէլիլ միւլէն
ֆրանք տահա վար իսէ տէ , սահիլ պիլի
քիմիլ օլունգլարը մալիւմ տէյիլ տիր .
պունտան տա մաաա մուհիւմ միւհիւմ
մաթ , խուսուսի իւն պիր չօգ չուհա պու-
լունմուլ տուր :

Յիւնքի 30 թարիլ .
Սահի մալիւմաթլարա նէզալէն ,
սեպտեմբերին 24 վէ 25 իստէ Բարիսին
սօդաղլարնտա միւտարէպէլէր վազը
օլունտուր - պունլուն իւզերին , ինթի-
խապար կիր պրադըմը տըր :

Թուր , 1 հոկ .
Սեպտեմբեր 27 թարիլիլ Բարիս-
տէն աթիլիլէր հապաթիլիլ աթղ իյ-
լէմիշլէր տիր :

Չիրտաթ նազըրնն սէպտեմբ 26 թա-
րիլիլ պիր գըլթա հիւքիւմ , սեպտեմբ-
րին 28 ինճի կիւնիւնն պաշաեարադ ,
հէր կիւն 500 էօթիլ իւն 4000 գօեու
տաթլըզ չըգարըլմադըլ վէ մէզքիւր
էթին , քէնտի պաշ աեան գօնադլարնա
իւնիլէրին գալտ իթտիլմիշ օլան գատապ-
լար մալիլթիլիլ լաթլարալըն պիլ-
տիրմիշ տիր :

Պիր Բրուսիալը գապիլթ , սեպտեմբեր
26 տէ իսալ գալտարն թէպիմ օլմաթ-
ը մաթիլապ իյլէթիլտէ գօմանտան , սաղ
օլունգա թէսիլմ օլմաեաճաղըն պիլ-
տիրմիշ տիր :

Թուրտաքի հիւքիւմէթ թարաֆըն
տան իրալ զըլման պիր ուլապ (խապէր
կէթիլիլ կէթիլիլիլ) Բարիսին կիրէ-
պիլմիշ տիր :

Յրանսա , ճէգալիլ վէ էճ նէպի մէմա-
լիլէրին իրալ զըլմաճադ օլուն աթիլ
մէքթուպարը պալտ իւն իրալ զըլմադ
իչին բօթալնէգաթիլին ռուխաթ վէ-
րիլմիշ տիր , մէքթուպուն աղըլըր 10
կըրամը կէլմէթիլ տիր , պիր մէքթուպ-
տան 20 սանթիմ ալընճադ տըր :

Ինիլիլթիլ
Ինիլիլ 30 թարիլէր
Սէն-Բէթըրպուրկ , 30
սեպտեմբեր

Դուրնալ տը Սէն-Բէթըրպուրկ
զազէթաթ , պաթը լօտա թաթա-
ֆընտան Բուսիա ասաքիրի ճիւ իտիլ-
մէքտէ օլմաթնա տալիլ շուեու պու-
լան թէվաթուր վէ Դիւնէրալ ինեաթի-
լիլ Սէն-Բէթըրպուրկ շաղըլմաթ

վէ թիւերը իւր մասնութիւնները զաւ-
հուր ի թմբիչ օլմասընը գաթիէն ետաւ-
նա չըգարընը տըր :

Սոն Ալմանեա դազէթալարընտա ա-
թիւնէք թէկէկըափլար օգուհմուշ տուր :
Պէրլին 23 սեպտ . Սոնիթէօր զա-
զէթալար , Պիզմարք թարափընտան , էճ-
նէպի մամալիքէրտէ պուլունան Ալ-
մանեա սէփիլընընէ իրաւ զըլընան
իքիզըթա թահրըրթալարըն սուրէթիւնի
տէրճ իլէմիշ տըր : Պիքիւնիսի քի սեպտ .
13 թարիսի օլուպ Բէյմտան քէշիտէ
օլունմուշ տուր : Ֆրանսանըն իւրուտէ
եհնիտէն խուսուհէթէ գալընմասընա
գարըն : Ֆրանսալարըն հիւսնի թէկէճ-
հիւհի թէկէմիւնթընտանէ յի պիթիէմի-
նաթ , եանի մատտի պիթ թէկէմիւնթ
էլտէ իթմէնի իգթիզատէն պուլունտու-
ղունու իյզահիլէյիպ չէօյլէ տէմիշ տըր :

Սիւսալէհա իշին մուլապէթալար
կիթիլմէմիլտէն մազէտ , ճէնուպի սիւս-
րուհուգու վէ հիւհուհի նօգթա պաշլա-
րըն տահա ուզաղա թէթիլընէք վէ
Ֆրանսանըն պիզլէր թէհիտի իլէտիկի
գալէալարը Ալմանեանըն հիւ քիւ թահ-
թընա ալմանա չալըշարադ , իլըրուտէ
Ալմանեանա , խուսուհի իլէ ճէնուպի
զըթալար օլան վէ իսթիքեամաթը պու-
լունմանան սիւսօրուհուգա գարըն հիւ-
հուհա գալընմասըն Ֆրանսանա գիւեա-
տէ միւշքիլ զըլմադ օլմալը տըր :

Իքիւնի թահրիլարթ , սեպտեմբեր 16
թարիլի օլուտըն , վէ Սոնան քէշիտէ
օլունմուշ օլուտըն հալտէ , Թիւ Թափ-
ըն պիթիւնի թահրիլարթը ումուհիէ-
սիւստէն վէ Ս . Թիւիլըն միւսընիէթիւ-
տէն պահա իլէմէքտէ տըր : Ս . Պիզ-
մարք Ալմանեանըն , Ֆրանսանըն տա-
խիլի իլէրիւնէ ապա միւտալիլէ իթ-
մէք իսթիլմէքտէ օլուտըն ումուհիէ
իլէտիքտէն սօնրա չէօյլէ տըր : Ֆրանսա
հիւն ուսուտէ հիւքիւմէթ իսթիլի իսթ-
իլմէսի , պուլ խուսուհի Ալմանեանըն
գալընման պիթիլ տէլիլ տըր , էճնուգ
րէսի վէ գաթի սուրէթտէ թահրիլը
օլան պիթիլը հիւքիւմէթ , Նաթօլուն
հիւքիւմէթ տըր , Բաթրազպուրի իլէ
Սէյ Ֆրանսանըն հիւքիւ թահրիլար
գալընման հիւքիւմէթ իլէ գուլիլթիլ
եա ասիլի քէնտուլի մուհաֆազա իթմէք
ճիւհիլի իլէ գուլիլթիլ օլունմադ տըր :
Սէյքիւր թալէալար պիզլիլթիլ օլունմադ օլ-
տուգտալ ալիլի պիզ քէնտուլի իլէ մու-
հաֆազա իթմէք իշին իսթիլար իսթիլը
Ալմանեա հիւ պիթ վազըն իլէ հիւհուհի-
տէն քէնտուլի օլմալըն տըր , մուղալիլի
օլարադ , Ֆրանսալար կիւնի կիւն ազա
օլունմալիլի հիւնիլի միւսալէհաքըն միւ-
թալըն քէնտուլի ապա իսթիլ , էճ-
նիւտէն գուլիլթիլի պուլունտուգտա , չիւ-
տիլի պօզիլունտուգտալարընտան ալիլը ին-
թիլարմ իլէմէք իշին Ալմանեա իլէ-
րիւնէ հիւհուհի իսթիլը տըր , Ալմանեա ,
Լարուպանըն սուլ ռ սալահընը պօզար
տէլիլ ապա գօրգուլարմադ , Մատամբի
մուհալարէպէ իթմէք իլէ մէպուր օլ-
տուգ , չիւտիլի ճահտ ու իգտամաթը-
մըզա միւքեաֆաթ օլմադ իլէրէ , իլէ-
րուսի իշին հալըն էճիւնիլ իսթիլը :

Լոնտա , 22 սեպտ . Ամիւրալ Զու-
րիտ , Լօրտ Լիւնուհի պիթ սիւսալի ճէ-
վապէն , Ֆրանսալար տօնանմալընըն Պալ-
թիլէ տէնիլիլ թէրք իլէմէք իշին էմ-
ալիլ իլէմիշ օլունտընու պիլտիլըն
տըր :

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

Լիլըն-1 հոկտեմբեր
Միտիլի Նիւ Գրիլան քաւուգու ,
բէնա 9 յի
Սաթըն 10,000 պալէա

ՍԱՐԲԱՅԻՅԷ

Լիլըն-1 հոկտեմբեր	
Լիլըն-2 հոկտեմբեր	42
Լիլըն-3 հոկտեմբեր	43
Լիլըն-4 հոկտեմբեր	44
Լիլըն-5 հոկտեմբեր	45
Լիլըն-6 հոկտեմբեր	46
Լիլըն-7 հոկտեմբեր	47
Լիլըն-8 հոկտեմբեր	48
Լիլըն-9 հոկտեմբեր	49
Լիլըն-10 հոկտեմբեր	50

ԱԶԳԱՅԻՅԷ

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

ԱԶԳԱՅԻՅԷ	
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-28
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	46-34
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	47
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	48
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	49
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	50
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	51
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	52
ԱԶԳԱՅԻՅԷ	53

Նշան	Քարտէս	76
Պօլս	Պիլիպիան	73
Յօրտ թիւ	Պիլիպիան	73
Յօրտ	Պիլիպիան	73
Մանուկ	Պիլիպիան	76

գու մար վիյ հաղար հալիւր իսուհ 6150

Ազգ . վար . Տն . խոր .	
Ատենապետ	
Յ . Մերեմուհեան	

Նիւ Եօրք սեպտեմբեր 2 1870

Արդոյ խմբադիր ,
Ասիէ երկու չաքաթ յառաջ գրած նա-
մակիս մէջ Տէրութեան քրտէ բարեկարգու-
թեանց աւանդակը եւ ամենաօգտաւոր
մուրհիւ է յիշելու . որ է «Տէրեպէլիսերուն»
բառնալը :

Աս տէրեպէլիսերը՝ գաւառապետութեան
պաշտօն վարելուն տէրութեան գործակալն
կը համարուէին եւ հետեւարար Բ . Իրան
պատասխանատու : Բայց ասոնք՝ ապտտամբ
եղանկերնէր իրենց կանակ բռնելով , չա-
տեր պիտի նենգաւորաց ձեռամբ կեդրոնա-
կան վարչութեանն անկախ կազմութիւն մը
ստացեր եւ գոնէ ազնուականութեան կարգն
անցեր էին : Անա աս նենգաւորաց ապօրի-
նաւոր վարքն էր որ երկրին աւերմանը ա-
ռիթ էր եղած . քանզի կարգաւոր տէրու-
թեան ու անկախ ազնուականութեան մէջ
մեծ տարբերութիւն կայ : Մին հայրական
գուրթ եւ խնամ ունենալով ժողովուրդը միշտ
կը յարգէ ու անոր բարօրութեանը կը ծա-
ռայէ . իսկ միւսը՝ միայն իւր անձին չափ-
անգիր լինելով հովանաւորութեանը ներքեւ
կողմերը կ'անարգէ ու կը տանջէ :

Բնէ է որ՝ գաւառապետ ծոցովուրդը ա-
սոնց ձեռք գրելի եղած անհնալ կը շարշար-
ուէր : Ինչպէս Ամիրգայի խափշիկը անանկ
ալ ասոնք անդալար կաշկատէին . ո՛չ ի-
րենց ապրուստ գտնելու եւ ո՛չ ալ հասա-
րակութեան օգտին համար , այլ իրան իսկ
այն ինքնակալ ազնուականաց մասնաւոր
չափուն :

Ամեն իրաւունքէ զրկուած , մինչ կեան-
քներին եւս իրենցը չըլլալով , վերջապէս
անասնոց աստիճան իջած , երկրին տէմիր
պաշ կըլըն էին , յորմէ իրաւունք անկարելու-
թիւն մի էր : Այլ՝ բարեկարգար բէնիլէ-
րներուն քննուելով՝ աս տէրեպէլիսերուն
թեւ ու բարոյի կոտորուած , տէրութիւնը
յաջողեցաւ ասոնք ալ յառնալու , եւ ժողո-
վուրդը աղաւելու : Անանկ ապտտամբութիւն մը
որ նոր աշխարհ գալէ վար չմնար : Այլ ինչ-
պէս նոր աշխարհ կողմ պատանի մը անհը-
մուտ է իր բոլորովորդ պաշարած պարագա-
րներն , անանկ ալ արդի անմուտ երկտա-
սարդք հիմակուած պատուութիւններն կարող
չ'են ըմբռնել : Բայց համեստաբար համար-
ձակիմ հարցնել այն անձանց որ հիմայ Դե-
մանեա , Գաղղիա , Անգղիա , եւս Ամիրգա-
կը գտնուին կամ նոյն երկրներն եւս գար-
ձեր են , թէ ասոնք տէրեպէլիսերուն տիրած
ատեն պիտի կրնային իրենց փափաքանաց
հանել , կամ թէ եւ ասիէ իրենց այս կերպ
նամակ պիտի կրնայի գրել :

Ան քեզի մէկ ուրիշ անձնութիւն ապա-
ցոյց մը ալ մեր հիմակուած ապտտամբու-
թեանը , անանկ կացութիւն մը որ՝ ինչպէս
իշեր ձի առջի նամակիս մէջ թէ , ուրիշնե-
րը իրենց թահապիւն արեւմտեան գնել , այլ
մեք բարեբաղդաբար ձրիապէս կը վայելեմք
իւր պարգեւ բարեգուրթ եւ բարեխնամ տէ-
րութեանէ մը : Բնէ է որ՝ մեք բարեխնամ
մեք ենք , բայց բանը բարեաւոր ծնանելու
վրայ չէ՝ . այլ՝ նոյն բարեաւորութիւնը կարող
ըլլալ երկար ատեն վայելելու :

Ասիկայ ալ ուրիշ բանով չըլլար , այլ խո-
հեմութեամբ եւ իմաստութեամբ : Հիմակ-
վան գարս նիւթական դար մը ըլլալուն ,
խոհեմութիւնը ու իմաստութիւնը մեզմէ
անհրաժեշտ կը պահանջէ որ բանաստեղծա-
կան երեւակայութեանց հետեւելու տեղ
խոժոռագէմ իրողութեանց հետ պարապինք
ինչու որ «մայր հիւսիս» չէ փորենիս կըշ-
տաղնողը , այլ պանիւր հացը , որ ճակտուս
քրտիլքով միայն կրնամք ձեռք բերել :

Ասիկայ ծանր պատժ մը ըլլալուն , պէտք
է որ մէկըմէկու արգելք չըլլամք եւ մէկըմէկ-
մէկ օգնեմք . եւ աս ալ անթերի միաւորու-
թեամբ կրնայ ըլլալ , եւ ո՛չ ալ ինչ , առանց
կրօնական խտրութեան , առանց ընկերական
ատելութեան եւ առանց քաղաքական կու-
սակցութեան :

Միաւորութեան կարեւորութիւնը եւ ար-
դիւնաւորութիւնը անանկ դիւրեմաստ է որ
խորին տրամաբանութիւն չպահանջէր զանի

բացայայտելու :
Թէ որ փիլիսոփայութիւնը անցածին խը-
րասն է . աս խրատը մեզի սա կը սորվեցնէ
թէ , ուր որ աս միաւորութիւնը տիրեր է ,
հոն իսկ բարօրութիւն եւ յաջողութիւն ե-
ղեր է . եւ ընդհակառակն ուր որ բաժա-
նուան , երկպառակութիւն եւ ատելութիւն
անդ՝ խոժոռագէմ եւ խեղճութիւն :

Ձոր օրինակ , Ամիրգալ՝ որ բարօրու-
թիւն գտած աղք մը ճանչցուել է , աս բա-
րօրութիւնը միաւորութեամբ գտած է , ինչ-
պէս որ իրենց ազգային տիրողուն ալ կը վը-
կայէ , քանզի «միացեալ» նահանգ անուամբ
կը փառաւորի :

Նմանապէս Անգղիա , որ առաջ երեք
դաստ աղք եւ տէրութիւն էր . այսինքն՝
Անգղիա , Ալգորիա եւ Իռլանտա . այլ հիմա
երեքը միաւորելով՝ եղեր են այն հօր եւ
յաջող աղքն , «Միացեալ թագաւորութիւն»
մեծ Բրիտանիոյ՝ անուամբ :

Ասանկ շատ ուրիշ օրինակներ կրնամք
յառաջ բերել . այլ ասոնք մեզի բաւելու են
եւ համոզելու : Թէ որ կուգեմք մենք ալ ա-
սոնց պէս յաջողութիւն ու բարօրութիւն
գտնել , ի հարկէ մեք ալ անոնց ճամբան
բռնելու ենք , որ է «միութիւն» : Եւ այս
միաւորութեան արդիւր մը չեմ կրնար գրե-
նել : Ինչպէս ասիէ առաջ յայտնած էի , թէ
հայրենիքին մէկ ըլլալով , եւ ցեղերնիս ալ
գոնէ մի եւ նոյնն , հետեւարար չանքերնիս եւ
նպատակնիս ալ մի եւ նոյնն ըլլալու են , Ե-
րաւի՝ կրօնիւ մէկըմէկէ շատ տարբեր ենք ,
այլ ասօրուան լուսաւորութիւնը , որ մարդ
գործնական ըրած է , մեզի հետեւ , որ մեր
չափը եւ բարօրութիւնը լոկ նախապաշար-
ման գոհ ընեմք : Այսու ամենայնիւ՝ կարե-
լի է թէ , ըլլան անանկներ , որ գիւն նախա-
պաշարման ենթակալ գտնուելով՝ կրօնական
տարբերութիւնէ ծագած ատելութիւնը ան-
զրպելի եւ անյալթիլի կիրք մը համարե-
լով տարակուսին միաւորութեան արդեամբ
ի գործ գրուելէն : Ասանկներուն կրնամք
Անգղիոյ միաւորութիւնը օրինակ բռնել , Ա-
սոնք ալ ոչ թէ զատ երկրի , զատ թագա-
ւորութիւն , զատ լեզու . եւ զատ սովորու-
թիւն ունին , այլ կրօնիւ ալ մէկըմէկէ
շատ տարբեր էին Երաւի՝ բոլորն ալ քրիս-
տոնայ , այլ ծեռք եւ հաւատոյ մասին արեւ-
չափ հակառակ , որ կողմնակի հայածման եւ
թշնամութեան միշտ առիթ էր եղած : Անգ-
ղիացիք եպիսկոպոսականք , Ալգորիացիք
երեցականք , եւ Իռլանտացիք , ըստ մեծի
մասին , պապականք . այսու ամենայնիւ
քաղաքականութեամբ միաւորելով յառաջա-
դիմութիւն եւ բարօրութիւն գտան եւ բո-
լոր աշխարհի բարի օրինակ : Բալմերիլթըն
Իռլանտացի էր . եւ Ապերտինն ալ Ալգորի-
ացի : Ան մեզի օրինակ եւ միաւորութեան
պատգմ . Ասիէ ի՛նչպիսի մասնաւոր փորձա-
ւորութիւն մըն ալ մեզ կը նպաստէ աս մասին :

Պօլս գտնուած ատենս՝ «Երաւի» հա-
մար երեք շուխտակ նաւ մը պատահմամբ
ձեռքս ինկաւ : Այս նաւը , որպիսի որ գե-
ղեցկաչէն եւ արագաշարժ նաւակ մ'էր ,
այլ՝ ամենահարկաւորը՝ զանի վարելու յար-
մար եւ պատշաճ երեք նաւալարք գտնելն
էր : Թէ որ նախապաշարման հետեւէի ,
անշուշտ լաղճանացալ պիտի հասնէի . այլ
Լօնտա գործնական խրատ մը տունելով , աս
մասին ջանքս յաջողութեամբ պատուեցաւ :
Որ մը «հայտ բարք» պտտուելու էի գացեր ,
ու հոն բարեկամիս մէկը տեսայ որ աղուոր
«Փայթօն» մը կը վարէր , այլ ուշադրութիւ-
նս գրաւուին կառքին գեղեցիկութիւնը չէր ,
այլ անոր առջեւի երկու ձիերը , որոնք՝ ընդ-
դէմ նախապաշարմանցս , ըստ իմ կարծեա-
ցոյս , ջուխտ չէին . ինչու որ՝ ո՛չ միայն մին
ձերմակ եւ միւսն «տօռու» , այլ մին մատա-
կ եւ միւսն ձի : Ասիկա ինձ անիմաստի բան
մը երեւնալուն , համարձակեցայ տիրօջը
հարցնելու անոր պատճառը :

Բարեկամս փափելով պատասխանեց թէ ,
թէ որ իւր նպատակը գիտնալի , սոյն հարց-
մունքը չը պիտի ընէր : Եւ «նպատակս» չա-
րունակից յարգին , «ուրիշ կառքերը անցնել
ըլլալուն , բանը սեռի եւ գոյնի վրայ չ'կա-
յանար , այլ արագընթաց ձիերու , անանկ
ձիեր որ մէկտեղ քաշէին : Աս մարդէն գործ-
նական խրատ տունելով , նաւալարք բնուած
ատենս եւս ալ ո՛չ ցիլի նայեցայ , ո՛չ ալ կը-
րօնի , այլ պատշաճ եւ յարմարութեամբ Եւ
այս գրութեան հետեւելով կարող եղայ բաղ-
ճանացս հասնել , ինչու որ՝ անանկ բաղադ-
րութիւն մը ըրի , որոյ ամեն մէկը կարող
չեղաւ ելլելու :

